

mænd, som selv ere deres Kirker. Jeg tror imidlertid, at den Feiltagelse, som det ærede Medlem gjør sig skyldig i, ligger langt dybere end Spørgsmaalet om tiendepligtige Hartkornsbefiddere eller Sognemænd. Jeg veed nu, at han har hørt efter denne Lovs Affattelse, at denne Lov existerer, men han har efter Alt, hvad jeg kan forstaa, aldeles ikke sat sig, end sige grundigt, ind i den, thi ellers maatte han være bleven opmærksom paa de underlige Bestemmelser overfor denne Lov i hans første Paragraph, de underlige Bestemmelser, som denne Paragraph indeholder overfor dette Forhold, saaledes som nu ogsaa det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgkreds (B. Holm) paaviste det. Det er jo nemlig aldeles klart, at det Fremskridt, der er gjort i de Sogne, hvor Sognemændene ere komne til selv at ere Kirketienden, vil kunne af en Del af dem omstyrtes efter Ordlyden i Lovforslagets § 1, saaledes som den ærede sidste Taler paaviste det, og det vil vist være lidet heldigt, om denne Ordning, som stiller sig saa hensigtsmæssig for de fleste af Sognemændene, skulde kunne omstyrtes af nogle Enkelte. Dernæst mente det ærede Medlem fra Fredericia, at det var visse en Feil, naar vi ikke kunne forstaa, at Uberne vare Herremænd eller Norddrotter, men det ærede Medlem vil dog neppe forbauses over, at man, naar der indbringes et saadant Lovforslag som det foreliggende, anser det for god Læsning forinden, at gennemgaa de gamle Tiendelove, især naar de ere samlede i en nyere, nemlig i Lov af 8de Januar 1810, og man vil da ved blot at gennemlæse dennes §§ 23 og 25 finde, at Tiendeydere ere efter disse Paragrapher aldeles klart Fæstere, og at disse, uanset Forholdet til Norddrotten, stilles lige med Selveiere i Henseende til den Maade, hvorpaa Tienden kan forlanges omfat, og først som Kauttonist ligesom for de kongelige Skatter, eller forsaavidt Overenskomst om Tiender ved Fæstegaarde sfer for mere end een Fæsters Tid, kommer Godseieren i Betragtning. Som sagt, det juridiske Begreb af Tiendeyder omfatter i alle Tiendelove ligesaa godt Fæstere som Selveiere, og naar man derfor giver en Lov, som i Modsetning til den tidligere Lovgivning ikke vil medtage Fæsterne

paa samme Maade som tidligere, saa maa man virkelig sige det tydeligere, end det er sset her i Lovforslaget. Det er ikke saa underligt, at Fæsterne ere komne til at staa i Lovgivningen som Tiendeydere; thi Tienden er jo en Byrde, som oprindelig ikke hviler paa selve Jorden, men paa Jordens Udbytte, og der er flere forskjellige Tilfælde, saaledes som et æret Medlem (Thorup) her bagved mig viste, hvor der gives Udbyg til betydeligt Afslag til forskjellige Tider, i Krigstilfælde og Vandflod, og saadanne Tilfælde maa de ærede Forslagsstillere dog tage med under Overveielse; thi Tienden er i slige Tilfælde virkelig noget Mindre end en fast Afgift, der hviler paa Eiendommen, og kan ikke kapitaliseres efter de samme Principer som en saadan. Med Hensyn til Kirkerne Bedligeholdelse da glæder det mig, at det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), som flere Gange i den sidste Tid i Eighed med tidligere Udtalelser af mig har taget Ordet for Trostbesjenderne udenfor Folketirken, er enig i, at Lovforslaget ikke kan bruges med almindelige Kommunepaalæg paa dette Punkt, og jeg kan ikke forstaa, hvorledes man paa nogen Maade, naar man har havt saa store Betænkneligheder ved det Forslag, der ifjor kom fra det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), ikke blot ved dets daværende Form, men ogsaa ved Paalæg imod Erstatning, imod dette Forslag, som blandt Andet gif ud paa at paalægge Etare af tiendefrit Hartkorn en Forpligtelse til at bidrage Mere til Præsternes Underhold, da kan komme til noget Eignende, nemlig uagtet den tidligere Fritagelse til nu pludselig at ville paalægge Alle at bidrage til Kirkerne Bedligeholdelse. Jeg tror, at de to Forslag virkelig ere noget beslegtede, og at det ærede Medlems Forslag, om det end i sin Udførelse vilde have været noget mere omfattende, dog i sit Princip kun vilde føre til det samme Resultat, som det foreliggende Lovforslag tilsigter paa dette Punkt. Dernæst mente det ærede Medlem for Fredericia, at med Kirkejorden havde det ingen Fare; thi Kommissionen skulde jo undersøge, om Kirken kunde undvære Jorden eller ikke. Men der er dog den Fare, at man her vil give Kirkeieren Noget, som in-